Київський університет імені Бориса Грінченка
Borys Grinchenko Kyiv University

№1 (5) 2021

Наукове електронне періодичне видання

СПОРТИВНА НАУКА ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Scientific E-Journal

SPORT SCIENCE AND HUMAN HEALTH

ISSN 2664-2069 (online)
DOI: 10.28925/2664-2069.2021.1

УДК 796.03+615.8
ISSN 2664-2069 (Online) | Sportivna nauka ta zdorov'â lûdini
DOI: 10.28925/2664-2069.2021.1

Спортивна наука та здоров'я людини:
Наукове електронне періодичне видання. – К., 2021. – № 1(5). – 191 с.

В науковому електронному періодичному виданні «Спортивна наука та здоров'я людини» публікуються результати наукових досліджень актуальних напрямків спорту, фізичного виховання, фізичної культури, спортивної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, сучасних рекреаційно-оздоровчих технологій, а також досліджень, що стосуються здоров'я людини та є важливими для забезпечення інноваційного розвитку України.

Наукове видання призначено для науковців, тренерів, спортсменів, науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, студентів закладів вищої освіти галузі фізичного виховання та спорту, а також фахівців з охорони здоров'я, фізичної терапії, ерготерапії.

Головний редактор:
Сушко Р.О., д.фіз.вих., доцент (Україна)

Випускові редактори:
Латишев М.В., к.фіз.вих., доцент (Україна); *Ярмолюк О.В.,* к.фіз.вих., доцент (Україна)

Члени редакційної колегії:
Баришок Т.В., к.фіз.вих., доцент (Україна); *Нестерчук Н.Є.*, д.фіз.вих., професор (Україна);
Білецька В.В., к.фіз.вих., доцент (Україна); *Одинець Т.Є*., д.фіз.вих., доцент (Україна);
Виноградов В.Є., д.фіз.вих., професор (Україна); *Пітин М.П*., д.фіз.вих, професор (Україна);
Височіна Н.Л., д.фіз.вих., с.н.с. (Україна); *Полева-Секеряну А.Г*., к.пед.н., доцент (Молдова);
Воробйова А.В., к.фіз.вих., доцент (Україна); *Приходько В.В*., д.пед.н., професор (Україна);
Девесіглу С., професор (Туреччина); *Савченко В.М*., д.мед.н., професор (Україна);
Коваленко С.О., д.б.н., професор (Україна); *Сінжине В*., професор (Литовська Республіка);
Кормільцев В.В., к.фіз.вих. (Україна); *Талагір Л.-Г*., професор (Румунія);
Лаца З., професор (Угорщина); *Тимрук-Скоропад К.А*., к.фіз.вих., доцент (Україна);
Лисенко О.М., д.б.н., професор (Україна); *Хорошуха М.Ф*., д.пед.н., доцент (Україна);
Лопатенко Г.О., к.фіз.вих., доцент (Україна); *Шинкарук О.А*., д.фіз.вих., професор (Україна);
Навратіл Л., д.мед.н., професор (Чеська Республіка); *Ясько Л.В*., к.фіз.вих., доцент (Україна).

Наказом МОН України № 886 від 02.07.2020 р. видання додано до **Переліку наукових фахових видань України категорії «Б»**, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук зі спеціальності 017 – фізичне виховання та спорт.

Наукове електронне періодичне видання «Спортивна наука та здоров'я людини / Sport Science and Human Health» включено до наукометричних баз даних і бібліотек: IndexCopernicus, CrossRef, DOAJ, BASE, Google Scholar, WorldCat – OCLC, ERIH PLUS, ResearchGate, Бібліометрика української науки, Наукова періодика України.

Видання відкрито для вільного доступу на умовах ліцензії Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0), котра дозволяє іншим особам вільно розповсюджувати опубліковану роботу з обов'язковим посиланням на автор(ів) оригінальної роботи та публікацію роботи в цьому виданні.

За точність викладених фактів та коректність цитування відповідальність несе автор.

Рекомендовано до друку Вченою радою Київського університету імені Бориса Грінченка (протокол № 3 від 25 березня 2021 року).

Адреса редакції: вул. Маршала Тимошенка, 13-Б, м. Київ, 04212, Україна.
Телефон: +38 (063) 289-9-289, E-mail: journal.sshh@gmail.com
Електронна версія видання розміщена на сайті: http://sporthealth.kubg.edu.ua/

© Київський Університет імені Бориса Грінченка, 2021

ЗМІСТ

1. Виноградова Олена. ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕСПРЯМОВАНИХ ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ І СТИМУЛЮВАЛЬНИХ ЗАСОБІВ У ПЕРЕДЗМАГАЛЬНІЙ ПРАКТИЦІ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ СПОРТСМЕНІВ ЗІ СПОРТИВНОЇ ХОДЬБИ **4**
2. Глухов Іван, Пітин Мар'ян, Дробот Катерина, Глухова Ганна. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ СТУДЕНТІВ РІЗНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ У СИСТЕМІ НАВЧАННЯ ПЛАВАННЮ …… **17**
3. Кожанова Ольга, Пітенко Сергій, Гаврилова Наталія, Цикоза Євгенія, Гудим Ганна, Александрова Ольга. ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЇ ФІГУРИ ЖІНОК ПЕРШОГО ЗРІЛОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ШЕЙПІНГУ З УРАХУВАННЯМ ТИПУ СТАТУРИ …... **30**
4. Мединський Сергій. СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СФЕРІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ НА ПРИКЛАДІ США ……..… **43**
5. Оніщук Лариса. ОЗДОРОВЧО-РЕКРЕАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ …… **62**
6. Приходько Володимир, Томенко Олександр, Матросов Сергій, Чернігівська Світлана. СТРАТЕГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СФЕРИ СПОРТУ В УКРАЇНІ ……..…….. **73**
7. Рибалко Ліна. ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧА МОДЕЛЬ ЗДОРОВ'Я-ЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ……...…… **84**
8. Русанова Ольга, Дяченко Андрій, Хуан Цзицзянь, Гао Сюеянь. УДОСКОНАЛЕННЯ ТРЕНУВАЛЬНИХ НАВАНТАЖЕНЬ, СПРЯМОВАНИХ НА ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ КВАЛІФІКОВАНИХ ВЕСЛУВАЛЬНИКІВ …… **104**
9. Савченко Валентин, Тимчик Олеся, Неведомська Євгенія, Омері Ірина, Буряк Ольга, Харченко Галина, Яценко Світлана. МОТИВАЦІЯ ДО ЗДОРОВ'Я ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ БІОДЕМОГРАФІЧНИМИ Й АНТРОПОМЕТРИЧНИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИМ СТАНОМ КАРДІО-РЕСПІРАТОРНОЇ СИСТЕМИ ХВОРИХ І ЗДОРОВИХ ЛЮДЕЙ ……..……... **117**
10. Соболь Едуард, Сватьєв Андрій, Дорошенко Едуард. ПОКАЗНИКИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІГРАЦІЇ ФУТБОЛІСТІВ У ПРОВІДНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЛІГАХ **137**
11. Соронович Ігор, Му Ченьчуан, Хуанг Ді, Дяченко Андрій. СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО РЕАЛІЗАЦІЇ МОДЕЛЮВАННЯ ЯК ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ КВАЛІФІКОВАНИХ СПОРТСМЕНІВ-ТАНЦЮРИСТІВ **149**
12. Іваненко Галина. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ УМОВИ ІНТЕГРАЦІЇ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ……. **169**
13. Соловей Олександр, Шеверун Владислав, Марков Роман, Рогальський Володимир, Петренко Сергій, Діщенко Дмитро. ОЦІНКА ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВОРОТАРІВ НА ЄВРО – 2020 З ГАНДБОЛУ СЕРЕД ЖІНОК …… **180**

DOI:10.28925/2664-2069.2021.12 УДК: 797.2

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПРІОРІТЕТИ СТУДЕНТІВ РІЗНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ У СИСТЕМІ НАВЧАННЯ ПЛАВАННЮ

Глухов Іван[1(A,B,C,D)], **Пітин Мар'ян**[2(A,C,E,F)],
Дробот Катерина[1(B,C,D,E)] , **Глухова Ганна**[1(B,C,E)]

[1]*Херсонський державний університет,* м. Херсон, Україна
[2]*Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського,* м. Львів, Україна

Внесок автора: A — концепція та дизайн дослідження; B — збір даних;
C — аналіз та інтерпретація даних; D — написання статті;
E — редагування статті; F — остаточне затвердження статті

Анотація

Актуальність. Зважаючи на чіткі пріоритети покладені в основі процесу фізичного виховання студентської молоді, обов'язковим є оволодіння ними системою прикладних умінь та навичок. Водночас варто проводити конкретизацію організаційних особливостей системи навчання плаванню студентів ЗВО з урахуванням думок суб'єктів цього процесу.

Мета: визначити суб'єктивну думку студентів різних факультетів Херсонського державного університету щодо організаційних особливостей занять плаванням.

Матеріал і методи дослідження. До опитування упродовж вересня–жовтня 2020 року було залучено здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) ступенів освіти Херсонського державного університету, загалом 1513 респондентів різних факультетів, зокрема 646 студентів першого року навчання, 458 — другого, 164 студенти третього, 213 — четвертого і лише 32 студенти 5–6 курсів років навчання. Застосовано такі методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення, вивчення документальних матеріалів, соціологічні методи опитування (анкетування), методи математичної статистики.

Результати. Визначення суб'єктивної думки здобувачів вищої освіти різних факультетів Херсонського державного університету щодо організаційних особливостей занять плаванням вказало на пріоритетність занять один раз у тиждень (45,13% респондентів). Інші основні варіанти набрали суттєво нижчі значення (раз у два тижні — 26,13% та двічі на тиждень — 18,40% респондентів). Пріоритетна тривалість заняття, на думку студентів різних факультетів, має становити 45–60 хв (44,29%) або 30–45 хв (31,72% респондентів) із залученням студентів у кількості 4–12 осіб на одному окремому занятті з плавання.

Висновки. Для студентів різних факультетів Херсонського державного

університету бажаною формою занять із плавання для студентів є самостійні заняття (45,73%). Заняття з викладачем підтримує 42,31% респондентів. Серед додаткових організаційних чинників насамперед варто акцентувати на залученні рухливих ігор (21,26%), змагань (16,80%) та фізкультурно-спортивних заходів (15,59% респондентів відповідно).

Ключові слова: оцінювання, пріоритети, структура, навчання, плавання, студенти.

ORGANIZATIONAL PRIORITIES AMONG STUDENTS OF DIFFERENT FACULTIES OF KHERSON STATE UNIVERSITY IN THE SWIMMING TEACHING SYSTEM

Hlukhov Ivan[1], Pityn Maryan[2], Drobot Katerina[1], Hlukhova Hanna[1]

[1]*Kherson State University*, Kherson, Ukraine

[2]*Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Bobersky*, Lviv, Ukraine

Abstract

Introduction. Given the clear priorities underlying physical education of student youth, it is mandatory for them to mastering the system of applied skills. At the same time, the objectification of the orientation of content of the swimming instruction system for students of free higher education institution should be carried out taking into account the opinions of the subjects of this process, namely students.

Aim is to determine the subjective opinion of students different faculties of Kherson State University on the organizational features of swimming classes.

Material and methods. There were involved in the survey (during September-October 2020) applicants of higher education of the first (bachelor's) and second (master's) degrees of Kherson State University. In total, there were 1513 respondents, including 646 of first-year students, 458 of second-year students, 164 of third-year students, 213 of fourth-year students, and only 32 of 5-6-year students. There were used the following research methods: theoretical analysis and generalization, study of documentary materials, sociological methods of survey (questionnaire), methods of mathematical statistics.

Results. In the process of determining the subjective opinion applicants for higher education different faculties of Kherson State University on the organizational features of swimming classes indicated the priority of classes once a week (45.13% of respondents). Other basic options have gained significantly lower values (once every two weeks - 26.13 % and twice a week - 18.40% of respondents). According to the opinion of students different faculties, the priority duration of classes should be 45-60 minutes (44.29%) or 30-45 minutes (31.72% of respondents) with the involvement of an approximate number of students in the range of 4-12 people at one swimming class.

Conclusions. The preferred form of swimming classes is self-classes for students (45.73%), and classes with a teacher are supported by a total of 42.31% respondents from different faculties of Kherson State University. Among the additional organizational factors, first of all, it is worth paying attention to the involvement of moving games (21.26%), competitions (16.80%) and physical culture and sports holidays (15.59% of respondents, respectively).

Key words: assessment, priorities, structure, education, swimming, students.

Вступ. Україна проводить активну політику з інтеграції у світовий суспільний простір, декларуючи та підтримуючи ідеї людиноцентризму та побудови гармонійного соціального простору [3, 7, 10].

Значення якісної та ефективної реалізації системних завдань фізичного виховання широко досліджене провідними фахівцями галузі. Зважаючи на чіткі пріоритети, що покладені в основі процесу фізичного виховання студентської молоді, обов'язковим є оволодіння ними системою прикладних умінь та навичок. Їхній зміст визначається нормативними потребами здорового способу життя, історичними уявленнями про гармонійно розвинуту особистість [13, 14].

Тривалий час навчання плаванню входило до обов'язкових занять у системі освітньої діяльності, проте під впливом зміни соціально-економічних умов і сукупності об'єктивних та суб'єктивних чинників продовження цього процесу на наявному теоретичному та методичному рівні стало неможливим [1, 2, 4, 15, 16].

Аналіз науково-методичних досліджень вказує на розроблення значної кількості авторських підходів до навчання плаванню та наявність розв'язаних певної кількості науково-практичних завдань цього процесу [3, 5, 8, 11, 12]. Інформаційний зміст цих наукових праць спрямований на загальні підходи навчання плаванню, випереджувальне та пришвидшене навчання плаванню, варіативності засобів плавальної підготовки студентів тощо [6, 9, 17].

Водночас варто проводити конкретизацію організаційних особливостей системи навчання плаванню студентів ЗВО з урахуванням думок суб'єктів цього процесу.

Зв'язок з науковими темами та планами. Дослідження виконане згідно з темою 3.3 «Теоретико-методичні аспекти оптимізації рухової активності різних груп населення» зведеного плану науково-дослідної роботи Львівського державного університету фізичної культури на 2017–2020 рр. та теми «Теоретичні і методичні основи навчання плаванню різних груп населення» плану науково-дослідної роботи Херсонського державного університету на 2021–2026 рр.

Мета роботи: визначити суб'єктивну думку студентів різних факультетів Херсонського державного університету щодо організаційних особливостей занять плаванням.

Матеріал і методи дослідження. До опитування упродовж вересня–жовтня 2020 року було залучено здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) ступенів освіти Херсонського державного університету, загалом 1513 респондентів різних факультетів. Серед них 646 студентів першого року навчання, 458 — другого, 164 студенти третього, 213 — четвертого і лише 32 студенти 5–6 курсів років навчання. У статті проаналізовано думки студентів різних курсів щодо

систематичності занять плаванням, оптимальної тривалості одного заняття з плавання (безпосередній час перебування в басейні), пріоритетних форм занять плаванням та оптимальної кількості студентів у групі на занятті. Застосовано такі методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення, вивчення документальних матеріалів, соціологічні методи опитування (анкетування), методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. За результатами опитування різних факультетів ХДУ встановлено, що частота занять плаванням у межах освітнього процесу може мати певні відмінності (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл думок студентів різних факультетів щодо систематичності занять плаванням

Факультет	Варіанти відповідей (у %)			
	один раз у два тижні	один раз у тиждень	двічі у тиждень	власний варіант
економіки і менеджменту (ЕіМ,n=178)	28,24	43,53	14,12	14,12
історико-юридичний (ІЮ, n=108)	32,41	47,22	13,89	6,48
комп'ютерних наук, фізики та математики (КНФМ, n=93)	31,52	43,48	15,22	9,78
культури і мистецтв (КіМ, n=97)	36,84	47,37	9,47	6,32
медичний (Мед, n=73)	25,00	54,17	9,72	11,11
педагогічний (Пед, n=206)	26,47	43,14	14,71	15,69
соціологічно-психологічний (СП, n=102)	36,63	42,57	12,87	7,92
української та іноземної філології та журналістики (УІФЖ, n=326)	28,30	48,43	16,04	7,23
біології, географії та екології (БГЕ, n=144)	23,08	44,06	17,48	15,38
фізичного виховання та спорту (ФВіС, n=186)	16,94	40,98	32,79	9,29
Загалом (n=1513)	26,13	45,13	18,40	10,33

Респонденти більшості факультетів ХДУ схильні до занять, що відбуваються один раз у тиждень. Для усіх без винятку груп респондентів ця систематичність мала перевагу. Найбільше цей варіант пропонували студенти медичного факультету (54,17%). Також представники інших факультетів надавали перевагу цьому варіанту (від 40,98% до 48,43%). Прикметно, що найменша частка для цього варіанту відповіді запропонована студентами факультету ФВіС. Причиною цього є більша увага до іншого варіанту, запропонованого нами.

Значна частка респондентів різних факультетів приділила увагу для можливості занять плаванням один раз у два тижні, що може реалізуватися за певних коректив у навчально-виховному процесі студентів. В окремих випадках частка таких респондентів досягала третини й більше (СП — 36,63%;

КіМ — 36,84%, ІЮ — 32,41, КНФМ — 31,52% студентів). Для представників інших факультетів частка респондентів, які підтримали цей варіант, є дещо нижчими, — у межах 23,08–28,30% респондентів (ЕіМ, Мед, Пед, УІФЖ, БГЕ). Єдиним винятком серед усіх факультетів ХДУ були здобувачі вищої освіти факультету ФВіС. Імовірно, через специфіку освітньої та професійної діяльності, цей варіант відповіді набрав усього 16,94%, що було найнижчим показником.

Водночас студенти факультету ФВіС виявили значно більше бажання залучення до занять плаванням двічі у тиждень. Інколи майже вдвічі це бажання перевищувало думки представників інших факультетів. Цей показник становив 32,79% респондентів.

Студенти інших факультетів були близькими у висловленні своїх думок. Більшість з них коливалися у межах 12,87–15,22% респондентів. Певний виняток становили представники двох факультетів (КіМ та Мед), з яких лише 9,47% та 9,72% респондентів підтримали цей варіант відповіді.

Варто наголосили, що з певними відмінностями, але на усіх факультетах ХДУ, були студенти, які зазначали власний варіант щодо систематичності занять плаванням. Частка таких респондентів становить 9,29–15,69%. Водночас, аби покращити розуміння, було вивчено структуру цих відповідей. Встановлено, що більшість студентів, на жаль, у власних пропозиціях не мають бажання займатися плаванням. Є певні студенти, які пропонують займатися один раз у три тижні або й місяць. Однак також є група студентів, які висловили власне побажання займатися тричі у тиждень або й щодня. Цей аналіз дає підстави стверджувати, що наявний достатньо високий відсоток студентів, які зацікавлені в систематичних заняттях та представляють різні факультети. Це важливо з позицій потреби узгодження навчального (розкладу) плану, формування груп для занять за віком, рівнем плавальної підготовленості тощо.

Також встановлено певні особливості пропозицій студентів різних факультетів (спеціальностей) щодо рекомендованої тривалості занять із плавання (табл. 2).

Ґрунтуючись на отриманих результатах, можна констатувати, що більшість представників різних факультетів схильні рекомендувати тривалість одного окремого заняття з плавання у межах 45–60 хв. На усіх факультетах цей варіант набрав найвищий відсоток відповідей, — від 37,70 до 52,05% респондентів. Зрозуміло, що з організаційного боку цей варіант є достатньо оптимальним, адже дає змогу реалізувати всі компоненти підготовки до заняття, а також педагогічні завдання освітнього процесу, відпочити від попередніх і підготуватися до наступних занять згідно з розкладом.

Ще один варіант, який мав значну підтримку майже в усіх опитаних факультетах, став часовий проміжок 30–45 хв. Частка студентів, які вважають цей час оптимальним для задоволення їх освітніх потреб у частині

систематичних занять плаванням, становить 29,29–35,67% респондентів. Виняток є серед представників факультету ІЮ, де друге місце рейтингу посів варіант із тривалістю 60–75 хв, незначно випередивши попередній.

Таблиця 2

Розподіл думок студентів різних факультетів щодо оптимальної тривалості одного заняття з плавання

Факультет	Варіанти відповідей (у %)				
	до 30 хв	30–45 хв	45–60 хв	60–75 хв	понад 75 хв
економіки і менеджменту (n=178)	10,53	35,67	40,35	9,36	4,09
історико-юридичний (n=108)	4,63	24,07	41,67	29,63	0,00
комп'ютерних наук, фізики та математики (n=93)	3,33	32,22	50,00	11,11	3,33
культури і мистецтв (n=97)	10,87	30,43	44,57	13,04	1,09
медичний (n=73)	2,74	31,51	52,05	5,48	8,22
педагогічний (n=206)	9,27	36,10	42,44	8,78	3,41
соціологічно-психологічний (n=102)	1,96	31,37	50,00	6,86	9,80
української та іноземної філології та журналістики (n=326)	5,33	31,03	47,34	10,34	5,96
біології, географії та екології (n=144)	12,14	29,29	45,71	6,43	6,43
фізичного виховання та спорту (n=186)	9,29	33,88	37,70	14,21	4,92
Загалом (n=1513)	7,39	31,72	44,29	11,76	4,84

Якщо аналізувати відповіді респондентів, як підтримали варіанти тривалості заняття до 30 хв та 60–75 хв, то для більшості факультетів вони мають схожість з незначною перевагою.

Варіант тривалості до 30 хв підтримують від 1,96 до 12,14% респондентів того чи того факультету. Дещо більша частина студентів — від 5,48 до 14,21% — на окремих факультетах мали б бажання займатися 60–75 хв.

Ці розрізнення можуть бути пов'язанні з розрахунком тайм-менеджменту та потреб кожного студента. Припускаємо, позаяк є потреба у певних процедурах для дівчат, з однаковим загальним часом заняття тривалість перебування безпосередньо у водному середовищі може бути меншою.

Певним позитивом можна вважати наявність респондентів із різних факультетів, які пропонують суттєво підвищити тривалість окремого заняття з плавання, що становитиме понад 75 хв. Частка таких студентів була найвищою для факультетів Мед та СП (8,22% та 9,80% респондентів відповідно). Для інших коливалися в межах 1,09–6,43% респондентів. Винятком стали представники факультету ІЮ, які не вважали доцільною таку тривалість окремого заняття з плавання.

З організаційної точки зору варто акцентувати увагу на пропозиції представників різних факультетів щодо форм занять плаванням (табл. 3).

Таблиця 3

Розподіл думок студентів різних факультетів щодо пріоритетних форм занять плаванням

Факультет	Варіанти відповідей * (у %)			
	1	*2*	*3*	*4*
економіки і менеджменту (n=178)	20,57	14,86	48,00	16,57
історико-юридичний (n=108)	22,22	25,00	47,22	5,56
комп'ютерних наук, фізики та математики (n=93)	27,96	20,43	47,31	4,30
культури і мистецтв (n=97)	25,77	16,49	40,21	17,53
медичний (n=73)	26,03	20,55	50,68	2,74
педагогічний (n=206)	21,36	21,84	45,63	11,17
соціологічно-психологічний (n=102)	26,47	20,59	50,98	1,96
української та іноземної філології та журналістики (n=326)	21,17	22,09	49,69	7,06
біології, географії та екології (n=144)	19,86	16,31	42,55	21,28
фізичного виховання та спорту (n=186)	21,43	15,93	39,56	23,08
Загалом (n=1513)	23,06	19,25	45,73	11,96

Примітки. 1 — «організовані навчальні заняття з викладачем»; 2 — «секційні заняття з викладачем»; 3 — «самостійні заняття»; 4 — «навчально-тренувальні заняття з тренером».

Притаманним для більшості студентів різних факультетів є уподобання ідеї самостійно займатися плаванням. Цей варіант характеризувався найбільшими частками респондентів та суттєво домінував над іншими (39,56–50,98% студентів певного факультету). Водночас можна стверджувати, що такий підхід не дасть змоги реалізувати основні завдання навчально-виховного процесу та системи навчання студентів ЗВО плаванню. Самостійні заняття, на наш погляд, зазначаються студентами у зв'язку з передбачуваною відсутністю викладача, проте абсолютно виключають функцію контролювання за процесом та результатами освітнього процесу.

Водночас частки респондентів за іншими варіантами, що вже передбачають наявність організаційної компоненти з боку викладача (тренера), набирали також достатньо високий відсоток.

У процесі диференціювання ми отримали наступні результати. Зі незначними розбіжностями на факультетах ХДУ, студенти ЕіМ, КНФМ, Мед, СП, БГЕ, ФВіС наголосили на більшій значущості організованих навчальних занять із викладачем (19,86–26,47%). Водночас представники факультетів ІЮ, Пед та УІФЖ більш схильні до секційній занять із викладачем (22,09–25,00% респондентів).

Встановлено, що серед студентів різних факультетів є значна частина прихильників організації системи плавання у формі навчально-тренувальних занять із тренером. В окремих випадках вона потрапляє до пріоритетних (факультети ФВіС — 23,08 та БГЕ — 21,28% респондентів). В інших випадках вона коливається в достатньо

широкому діапазоні значень (від 1,96 до 17,53% респондентів певного факультету). Такий відсоток та достатньо високу значущість навчально-тренувальних заняття з тренером можна трактувати логічним розумінням і співставленням студентами основних завдань та шляхів їх досягнення в системі навчання плаванню. Закономірно, що найвищі показники в розв'язанні завдань навчання плаванню можна досягнути під час систематичних інтенсивних заняттях під наглядом тренера (вищий рівень дотичності фахівця до виду спорту).

Зазначений підхід не може повністю застосовуватися у фізичному виховання студентської молоді, адже передбачає достатньо жорсткі вимоги до змісту занять та дотримання послідовності виконання завдань навчально-тренувальної діяльності з низькою ймовірністю впливу на нього студентів (стейкголдерів) освітнього процесу.

У відповідях на запитання щодо оптимальної кількості студентів, які одночасно можуть бути залучені в одній групі до заняття з плавання, для представників різних факультетів спостерігалися достатньо великі значення розкиду показників у межах окремих із них. Проте для усіх факультетів ХДУ прикметно три варіанти. Більшість представників різних факультетів схиляються до думки, що варто залучати 4–11 осіб до одного заняття в межах однієї групи (ЕіМ, ІЮ, КНФМ, Мед, СП, УІФЖ, БГЕ). Незначно більші межі (5–12 осіб) пропонують студенти факультетів КіМ та Пед. Також вирізнялися думки студентів факультету ФВіС, які пропонували для нормальної організації навчально-виховного процесу залучати 6–14 осіб до одного заняття з плавання.

Аналіз пропозицій включення додаткових заходів до змісту системи занять із плавання вказав на певні відмінності пріоритетів серед представників різних факультетів.

Враховуючи значний обсяг інформації, отриманий на первинному рівні, ми проаналізували окремі пріоритети, виявлені в процесі дослідження. Зокрема, висвітлено ті заходи, які одержали за оцінками респондентів понад 15%. Такий показник можна вважати достатнім обґрунтуванням для їхнього впровадження в навчально-виховний процес.

Можна стверджувати на наявних спільних ознаках пропозицій представників факультетів, як-от ІЮ, Пед, УІФЖ, де до пріоритетної групи потрапило по чотири варіанти відповідей. Вони мали певні відмінності відсоткових значень. Студентами, зокрема, пропонується включити змагання (16,11–16,88%), рухливі ігри (20,27–22,59%), фізкультурно-спортивні заходи (15,26–15,97%) та методичну підготовку студентів з навчання плаванню (15,52–16,11% респондентів відповідно).

Ще низка факультетів за допомогою своїх представників визначили потребу включення трьох із загалу засобів. Це факультети КНФМ, СП, Мед, ФВіС.

Таблиця 4

Розподіл думок студентів різних факультетів щодо доцільного змісту додаткових заходів у межах навчання плаванню

Факультет	Варіанти відповідей* (у %)								
	1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*
економіки і менеджменту (n=178)	17,97	22,58	13,82	7,37	11,75	11,98	8,29	5,99	0,23
історико-юридичний (n=108)	16,88	20,78	15,26	8,12	15,58	9,74	9,42	3,57	0,65
комп'ютерних наук, фізики та математики (n=93)	16,06	20,88	14,86	8,43	15,66	8,03	10,84	5,22	0,00
культури і мистецтв (n=97)	16,14	18,11	18,50	6,69	14,96	9,06	11,02	4,33	1,18
медичний (n=73)	14,95	21,13	17,01	6,70	16,49	10,82	9,79	2,58	0,52
педагогічний (n=206)	16,11	22,59	15,52	7,66	16,11	10,61	8,06	2,36	0,98
соціологічно-психологічний (n=102)	17,87	18,90	15,46	7,56	14,43	7,22	9,97	6,87	1,72
української та іноземної філології та журналістики (n=326)	16,87	20,27	15,97	7,47	15,52	10,08	8,61	4,53	0,68
біології, географії та екології (n=144)	14,84	22,55	15,43	8,90	14,24	12,76	5,64	5,34	0,30
фізичного виховання та спорту (n=186)	18,54	23,34	15,10	3,89	14,87	7,09	8,70	7,55	0,92
Загалом (n=1513)	16,80	21,26	15,59	7,24	14,95	9,84	8,78	4,85	0,69

Примітки. 1 — «змагань»; 2 — «рухливих ігор на заняттях»; 3 — «фізкультурно-спортивних свят»; 4 — «спеціалізованих семінарів з навчання плаванню»; 5 — «методичної підготовки студентів з навчання плаванню»; 6 — «методичної підготовки студентів з надання першої долікарської допомоги»; 7 — «інструкторської практики (допомога викладачу)»; 8 — «суддівської практики (допомога в організації змагань)»; 9 — «іншого».

Однак структура заходів, які пропонувалися до включення мала певні відмінності. Так, респонденти, які є представниками факультету КНФМ, пропонують залучати змагання, рухливі ігри та методичну підготовку з основами навчання плавання (16,06%, 20,88% та 15,66% відповідно). Представники інших факультетів вбачали потребу в змаганнях (16,14–18,54%), рухливих іграх (18,11–23,34%) та фізкультурно-спортивних заходах 15,10–18,50% респондентів певного факультету відповідно).

До того ж, представники факультетів ЕіМ, БГЕ вказали на вищу пріоритетність лише двох із зазначених заходів. У першому випадку перевагу отримали змагання та рухливі ігри (17,97% та 22,58% респондентів), а у другому — рухливі ігри та фізкультурно-спортивні заходи (22,55% та 15,43% респондентів відповідно).

Залучення цих заходів та висока підтримка з боку студентів була достатньо очікуваною. Більшість зазначених додаткових мотиваційних чинників ми включили до бланку опитування на основі пропозицій фахівців галузі фізичної культури і спорту [2, 3, 4, 8], проте основа ціль полягала в тому, щоб з'ясувати їхню пріоритетність для контингенту

здобувачів освіти ХДУ.

На жаль, належної підтримки решта варіантів відповідей (спеціалізовані семінари з навчання плаванню методична підготовка студентів із надання першої долікарської допомоги, інструкторська практика, суддівська практика, інше) серед представників різних факультетів ХДУ не було отримано (0,0–14,43% респондентів).

Висновки. Визначення суб'єктивної думки здобувачів вищої освіти різних факультетів Херсонського державного університету щодо організаційних особливостей занять плаванням вказало на пріоритетність занять один раз у тиждень (45,13% респондентів), інші основні варіанти набрали суттєво нижчі значення (раз у два тижні — 26,13% та двічі на тиждень — 18,40% респондентів).

Пріоритетна тривалість заняття, на думку студентів різних факультетів, має становити 45–60 хв (44,29%) або 30–45 хв (31,72% респондентів) із залученням орієнтовної чисельності студентів у межах 4–12 осіб на одному окремому занятті з плавання.

Для студентів різних факультетів Херсонського державного університету бажаною формою занять із плавання є самостійні заняття (45,73%), а заняття з викладачем підтримує 42,31% респондентів. Серед додаткових організаційних чинників насамперед варто залучати рухливі ігри (21,26%), змагання (16,80%) та фізкультурно-спортивні заходи (15,59% респондентів відповідно).

Література:

1. Богуславська ВЮ. Зміст теоретичної підготовки спортсменів у плаванні. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*. 2016;2:119-123.
2. Глазирін ІД. Плавання: Навчальний посібник. К.: Кодор; 2006. 502 с.
3. Грибан ГП. Плавання. Прикладні аспекти. Навч.-метод. посіб. Житомир: Рута; 2009. 157 с.
4. Платонов ВН, ред. Спортивное плавание: путь к успеху. Киев: Олимпийская литература; 2012. Кн.2. 544 с.
5. Седляр ЮВ. Согласование движений руками и ногами при плавании кролем на груди. В: Основи побудови тренувального процесу в циклічних видах спорту: Зб. наук. праць: III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. [Інтернет]; Харків: ХДАФК; 2016;50-52. Доступно: http://journals.uran.ua/cvs_konf/article/view/66440/0

References:

1. Bohuslavska VYu. [The content of theoretical training of athletes in swimming]. *Fizichna kultura, sport ta zdorov'ya natsiyi*. 2016;2:119-123. *Ukrainian*
2. Hlazirin ID. [Swimming: Navchalniy posibnik]. K.: Kodor; 2006. 502 p. *Ukrainian*
3. Hriban HP. [Swimming. Applied aspects. Navch.-metod.posib]. Zhitomir: Ruta; 2009. 157 p. *Ukrainian*
4. Platonov VN, editor. [Sports swimming: the path to success]. Kiev: Olympic literature;2012. Kn.2. 544 p. *Russian*
5. Sedlyar YuV. [Coordination of movements with arms and legs when swimming with a crawl]. V: Osnovi pobudovi trenuvalnoho protsesu v tsiklichnikh vidakh sportu: Zb. nauk. prats: III Vseukr. nauk.-prakt. internet-konf. [Internet]; Kharkiv: KhDAFK; 2016;50-52. Available from: http://journals.uran.ua/cvs_konf/article/view/66440/0 *Russian*

6. Стрельников ГЛ, Стрельникова ЄЯ. Вплив акробатичних вправ на виконання поворотів при плаванні «кролем». В: Основи побудови тренувального процесу в циклічних видах спорту: Зб. наук. праць: III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. [Інтернет]. Харків: ХДАФК; 2016;52-55 Доступно: http://journals.uran.ua/cvs_konf/article/view/66440/0
7. Глухов ІГ, Дробот КВ, Абрамов КВ, Пітин МП. Методологічна основа наукового обґрунтування системи навчання студентів ЗВО плаванню. *Вісник Нац. ун. «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка (Серія: Педагогічні науки*). Чернігів: НУЧК, 2020;10(166):261-268.
8. Бріскін Ю, Одинець Т, Пітин М, Сидорко О. Оздоровче плавання: навч. посіб. Львів: ЛДУФК; 2017. 196 с.
9. Глухов І, Пітин М. Система навчання студентів плаванню у фізичному вихованні закладів вищої освіти: перспективи дослідження. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*. 2020;9(28):14-20.
10. Глухов ІГ, Пітин МП, Дробот КВ, Абрамов КВ. Теоретичний аналіз проблем та актуальних напрямів навчання студентської молоді плаванню. *Український журнал медицини, біології та спорту*. 2020;5,4(26):406-413. DOI: 10.26693/jmbs05.04.406
11. Богуславська В, Глухов І, Дробот К, Пітин М. Удосконалення теоретичної підготовленості спортсменів-початківців у циклічних видах спорту. *Спортивна наука та здоров'я людини*. 2020;1(3):4-15.
7. Strelnikov HL, Strelnikova YeYa. [The inflow of acrobatic ones to the right of the turn when swimming "crawl"]. V: Osnovi pobudovi trenuvalnoho protsesu v tsiklichnikh vidakh sportu: Zb. nauk. prats: III Vseukr.nauk.-prakt. internet-konf. [Internet]. Kharkiv: KhDAFK; 2016; 52-55 Available from: http://journals.uran.ua/cvs_konf/article/view/66440/0 *Russian*
8. Hlukhov IH, Drobot KV, Abramov KV, Pitin MP. [Methodological basis of scientific substantiation of the system of teaching free swimming to students]. *Visnik Nats. un. «Chernihivskiy kolehium» imeni T. H. Shevchenka (Seriya: Pedahohichni nauki*). Chernihiv: NUChK, 2020;10(166):261-268. *Ukrainian*
9. Briskin Yu, Odinets T, Pitin M, Sidorko O. [Wellness swimming: navch. posib]. Lviv: LDUFK; 2017. 196 p. *Ukrainian*
10. Hlukhov I, Pitin M. [The system of teaching students to swim in physical education of higher education institutions: prospects for research]. *Fizichna kultura, sport ta zdorov'ya natsiyi*. 2020;9(28):14-20. *Ukrainian*
11. Hlukhov IH, Pitin MP, Drobot KV, Abramov KV. [Theoretical analysis of problems and current areas of teaching student youth swimming]. *Ukrainian journal for medicine, biology and sport*. 2020;5,4(26):406-413. DOI: 10.26693/jmbs05.04.406 *Ukrainian*
12. Bohuslavska V, Hlukhov I, Drobot K, Pitin M. [Improving the theoretical training of novice athletes in cyclic sports]. *Sport science and human health*. 2020;1(3):4-15. *Ukrainian*

13. Hruzevych I, Bohuslavska V, Kropta R, Galan Y, Nakonechnyi I, Pityn M. The effectiveness of the endogenous-hypoxic breathing in the physical training of skilled swimmers. *Journal of Physical Education and Sport*. 2017;17(3):1009-1016. DOI:10.7752/jpes.2017.s3155
14. Köroğlu M, Yiğiter K. Effects of Swimming Training on Stress Levels of the Students Aged 11-13. *Universal Journal of Educational Research*. 2016;4(8):1881-1884. DOI: 10.13189/ujer.2016.040818
15. Petrescu S, Pitigoi G, Păunescu M. The Effects of Practicing Swimming on The Psychological Tone in Adulthood, Procedia. Social and *Behavioral Sciences*, 2014;159:74-77.
16. Muhamad TAB, Sattar H, Abadi FH, Haron, Z. The Effect of Swimming Abilityon the Anxiety Levels of Female College Students. *Asian Social Science*. 2013;9:15.
17. Beggs S, Foong YC, Le HCT, Noor D, WoodBaker R, Walters JAE. Swimming training for asthma in children and adolescents aged 18 years and under. Cochr*ane Database Syst. Rev*. 2013. DOI:10.1002/14651858.CD009607.pub2
18. Roj K, Planinšec J, Schmidt M. Effect of Swimming Activities on the Development of Swimming Skills in Student with Physical Disability. Case Study *The New Educational Review*. 2016;46:221-230 DOI: 10.15804/tner.2016.46.4.19

12. Hruzevych I, Bohuslavska V, Kropta R, Galan Y, Nakonechnyi I, Pityn M. The effectiveness of the endogenous-hypoxic breathing in the physical training of skilled swimmers. *Journal of Physical Education and Sport*. 2017;17(3):1009-1016. DOI:10.7752/jpes.2017.s3155
13. Köroğlu M, Yiğiter K. Effects of Swimming Training on Stress Levels of the Students Aged 11-13. *Universal Journal of Educational Research*. 2016;4(8):1881-1884. DOI: 10.13189/ujer.2016.040818
14. Petrescu S, Pitigoi G, Păunescu M. The Effects of Practicing Swimming on The Psychological Tone in Adulthood, Procedia. Social and *Behavioral Sciences*, 2014;159:74-77.
15. Muhamad TAB, Sattar H, Abadi FH, Haron, Z. The Effect of Swimming Abilityon the Anxiety Levels of Female College Students. *Asian Social Science*. 2013;9:15.
16. Beggs S, Foong YC, Le HCT, Noor D, WoodBaker R, Walters JAE. Swimming training for asthma in children and adolescents aged 18 years and under. Cochr*ane Database Syst. Rev*. 2013. DOI:10.1002/14651858.CD009607.pub2
12. Roj K, Planinšec J, Schmidt M. Effect of Swimming Activities on the Development of Swimming Skills in Student with Physical Disability. Case Study *The New Educational Review*. 2016;46:221-230 DOI: 10.15804/tner.2016.46.4.19

Автори засвідчують про відсутність конфлікту інтересів.

Інформація про авторів:

ГЛУХОВ Іван Геннадійович
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри теорії і методики фізичного виховання
Херсонський державний університет,
м. Херсон, Україна
ORCID: 0000-0003-4226-5253
E-mail: swim.ks.ua@gmail.com

ПІТИН Мар'ян Петрович
доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор
кафедри теорії спорту та фізичної культури
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського,
м. Львів, Україна
ORCID: 0000-0002-3537-4745
E-mail: pityn7@gmail.com

ДРОБОТ Катерина Володимирівна
асистент викладача кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту
Херсонський державний університет,
м. Херсон, Україна
ORCID: 0000-0002-1421-2464
E-mail: kdrobot6@gmail.com

ГЛУХОВА Ганна Геннадіївна
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту
Херсонський державний університет,
м. Херсон, Україна
ORCID: 0000-0003-1158-530X
E-mail: czglukhova@gmail.com

Стаття надійшла 14 лютого 2021 року

Глухов Іван, Пітин Мар'ян, Дробот Катерина, Глухова Ганна. Організаційні пріоритети студентів різних факультетів Херсонського державного університету у системі навчання плаванню. *Спортивна наука та здоров´я людини*. 2021; 1(5):17-29. DOI:10.28925/2664-2069.2021.12